

Komentar in karta: 1/136

SLA V635 'otrok'

Tjaša Jakop

1. Gradivo

Za pomen 1 'deček ali deklita v prvih letih življenja' in 2 'človeški potomec v odnosu do staršev', knj. *otròk* (ð), v večini narečij prevladuje leksem *otrok* (v T377 z oznako redko), v vzhodnih narečjih pa leksem *dete* (v T308 z opombo »navadno se namesto otrok rabi dete«). Samo množinska oblika *deca* je zapisana trikrat, in sicer v T367, T369 in T373 (v slednji z opombo »v pomenu otrok in otroci«). Nekateri leksemi, npr. *froc*, *mule*, *pamž*, *smrkljavec*, *žabaš*, se uporabljajo zgolj kot ekspresivne dvojnice nevtralnějšíh leksemov *otrok* ali *dete*.

2. Morfološka analiza

otrok < **ot-rok-ъ* 'otrok'**dete** < **dět-ę* 'otrok'**deca** < **dět-ъc-a***smrkljavec** < **sm̥rkl-a-v-ъc-ъ* ← **sm̥rkl-a-v-ъ* 'smrkav' ← **sm̥rk-a-ti* 'smrkati'**mlajši** < **mold-bš-b-j-ъ* ← **mold-ъ* 'mlad'**sin** < **syn-ъ* 'sin'**žabaš** < **žab-(aš)-ъ* 'paglavec' < **žab-a* 'žaba'**fačuk** < **(fačuk)-ъ* < madž. *fattyú*, mn. *fattyúk* 'nezakonski otroci, smrkavci'**froc** < **(froc)-ъ* ← nem. *Fratze* 'razposajen otrok' (z bavariskim prehodom **a* > *o*)**pobič** < **(pob)-it-ъ* ← **(pob)-ъ* 'fant' ← bav. srvnem. *puobe*, srvnem. *buobe***pamž** < **(pamž)-ъ* < avstr. bav. nem. *pams*, *pans* 'debel otrok'**mule** < **(mul)-ę* ← it. *mulo* 'nezakonski otrok', furl. *mul* 'nezakonski otrok; paglavec, porednež, mulec, mulček'**čeh** < **čex-ъ* 'otrok moškega spola', etimološko verjetno identično z etnonimom*Čeh* < **Čex-ъ***čehak** < **čex-ak-ъ***puca** < **(puc)-a* ≤ *punca* (po izpadu *n* pred afrikato (ERHSJ 3: 72) ali morda iz **p̥lca*)**lavžnik** < **(lavž)-ъn-ik-ъ* ← nem. *Lause* 'uš'**kanjer**, nejasno

3. Posebnosti kartiranja

Kot enkratnici sta kartirana leksema *sin* v T063 in *mule* v T169.Kot tretji in nadaljnji odgovor v posamezni točki so z znakom za komentar kartirani leksemi *froc* v T049 in T169, *otrok* v T373 ter enkratnice *čeh* in *puca* v T372,

smrkljavec, *kanjer* in *žabaš* v T371 – ti leksemi so (morda ekspresivne) dvojnice leksema *otrok*.

4. Uporabljena dodatna literatura

Antič 2009; Petek 2007

5. Primerjaj

SLA: V606 'sin' (1/105), V607 'hči' (1/106), V634 'pastorek' (1/120); OLA: 1775, 1776; ALE: 459; SDLA-SI: /; ALI: 1192, 1193, 1253; ASLEF: 1843, 1844 'dojenček' 1903, 1904, 1906; HJA: 413